

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Temeljne Pravice](#) > [Czechia](#)

Nacionalna sodišča in drugi izvensodni organi

Vsebino zagotavlja
Češka

Češka

Nacionalna sodišča

Na splošno je v zadevah v zvezi z diskriminacijo na prvi stopnji pristojno okrožno sodišče tožene stranke (tj. osebe, obtožene diskriminacije). Ko so izčrpana vsa redna pravna sredstva, se lahko pri [ustavnem sodišču](#) vloži individualna ustavna pritožba.

Ustavno sodišče (*Ústavní soud*)

Joštova 8, 660 83 Brno 2

Telefon: +420 542162111

Telefaks: +420 542161309, +420 542161169

E-naslov: podani@usoud.cz

Ustavno sodišče je sodni organ za varstvo ustavnosti. Njegov status in pristojnosti so določeni v ustavi Češke republike. Ustavno sodišče ni del sistema splošnih sodišč. Njegova glavna naloga je varovati ustavnost ter temeljne pravice in svoboščine, določene v ustavi, listini o temeljnih pravicah in svoboščinah ter drugih ustavnih zakonih Češke republike, in zagotavljati, da se državna oblast izvaja v skladu z ustavo.

Ustavno sodišče na podlagi člena 87 ustave med drugim odloča o ustavnih pritožbah, ki jih pravne ali fizične osebe vložijo zoper pravno močne in izvršljive odločbe ter druge ukrepe javnih organov, ki so v nasprotju z njihovimi temeljnimi pravicami in svoboščinami, zajamčenimi z ustavo. Odločbe ustavnega sodišča so dokončne, tj. zoper njih se ni mogoče pritožiti.

Na spletnem mestu ustavnega sodišča je na voljo vodnik po [postopku ustavne pritožbe](#), ki vsebuje osnovne informacije o postopku.

Nacionalne institucije za človekove pravice

Glavni nacionalni organ za človekove pravice, ki obravnava kršitve temeljnih človekovih pravic, je varuh človekovih pravic (*Veřejný ochránce práv*) (glej spodaj).

Na vladni ravni je za človekove pravice pristojen minister za človekove pravice, enake možnosti in zakonodajo (*Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu*). Drugi organi, ki se kot svetovalni organi vlade ukvarjajo s človekovimi pravicami, so med drugim vladni svet za človekove pravice, vladni svet za enakost spolov, vladni svet za narodne manjšine in vladni odbor za invalide.

Varuh človekovih pravic (*Veřejný ochránce práv*)

[Varuh človekovih pravic](#)

Údolní 39
Brno, 602 00

Telefon: +420 542542111
Telefaks: +420 542542112

E-naslov: podatelna@ochrance.cz

Varuh človekovih pravic je samostojen, neodvisen in nepristranski državni organ, ki ni del javne uprave. Zato ni javni organ. Njegova naloga je zaščititi ljudi pred ravnanjem javnih organov in drugih institucij državne uprave, kadar je tako ravnanje:

- nezakonito;
- zakonito, vendar drugače nepravilno ali neprimerno ter zato ni v skladu z načeli demokratične pravne države in dobrega upravljanja;
- posledica nedejavnosti teh organov.

Varuh človekovih pravic je pooblaščen za obravnavo pritožb zoper dejavnosti:

- ministrstev in drugih upravnih organov, pristojnih za celotno Češko republiko, ter njihovih podrejenih upravnih organov;
- lokalnih in regionalnih organov (tj. občin in regij), vendar samo, kadar izvajajo dejanja državne uprave, in ne, kadar izvršujejo lastna pooblastila (samouprava);
- češke nacionalne banke, kadar deluje kot upravni organ;
- sveta za radijsko in televizijsko oddajanje;
- policije Češke republike, razen pri preiskavah v zvezi s kazenskimi postopki;
- vojske Češke republike in grajske častne straže;
- službe za izvrševanje kazenskih sankcij Češke republike;
- ustanov, ki se uporabljajo za pridržanje oseb in prestajanje zaporne kazni, sodno odrejeno ali institucionalno varstvo in sodno odrejeno zdravljenje;
- zdravstvenih zavarovalnic;
- organov sodišča in državnega tožilstva pri izvajanju državne uprave (zlasti v zvezi z zamudami v postopku, nedejavnostjo sodišč in neprimernim ravnanjem sodnikov), in ne pri obravnavi pritožb zoper dejansko odločitev sodišča ali tožilca.

Od leta 2006 varuh človekovih pravic nadzoruje tudi varstvo pravic pridržanih oseb.

Varuh človekovih pravic nima pravice ukrepati v zasebnopravnih razmerjih ali sporih (kar vključuje spore med delavci in delodajalci, tudi če je delodajalec državni organ). Edina izjema so pritožbe glede diskriminatornega vedenja, saj lahko v teh primerih varuh ukrepa tudi na področju zasebnega prava.

Varuh človekovih pravic lahko izvaja neodvisne preiskave, vendar ne more delovati namesto organov državne uprave in ne more razveljaviti ali spremeniti njihovih odločitev. Če pa ugotovi nepravilnost, lahko od organov ali institucij zahteva, naj jo odpravijo.

Če organ državne uprave ali ustanova, v kateri so pridržane osebe, ne izpolnjuje obveznosti sodelovanja z varuhom ali če po ugotovitvi nepravilnosti ne sprejme ustreznih popravilnih ukrepov, lahko varuh o celotni zadevi obvesti javnost.

Javno razkritje je sankcija, ki je varuhu na voljo na podlagi zakona. V takem primeru lahko varuh javnosti sporoči tudi imena in priimke oseb, ki so delovale v imenu organa kršitelja.

Pritožbo pri varuhu človekovih pravic mora vložiti oseba, ki zahteva varstvo svojih pravic, ali njen zakoniti zastopnik. Če je pritožba vložena v imenu druge osebe, ji mora biti priloženo pisno pooblastilo ali drug dokument, v katerem je navedena narava pooblastila.

Pritožba mora vedno vsebovati:

- ime in priimek, naslov in telefonsko številko pritožnika; v primeru pravne osebe ime, registrirani sedež in osebo, pooblaščeno za delovanje v njenem imenu;

- opis zadevnih okoliščin primera, vključno z navedbo, ali je bila zadeva predložena tudi drugemu organu in kakšen je bil izid te predložitve;
- navedbo organa ali organov, zoper katere je pritožba vložena;
- dokazilo, da je pritožnik od organa, na katerega se nanaša pritožba, neuspešno zahteval, naj odpravi kršitev;
- kopijo odločbe, izdane v zvezi z zadevo, če je bila taka odločba izdana,
- ter kopije dokumentov, ki se nanašajo na zadevo in vsebujejo pomembne informacije.

Trajanje preiskave in čas, potreben za obravnavo pritožbe, se od primera do primera razlikujeta ter sta vedno odvisna od okoliščin in zapletenosti zadeve. Zakon ne določa rokov za varuha človekovih pravic, varuh pa si po najboljših močeh prizadeva čim hitreje rešiti vse pritožbe, za katere je pristojen.

Zoper način, na katerega je varuh človekovih pravic obravnaval pritožbo in o njej odločil, niso dovoljena nobena pravna sredstva.

Pritožba se lahko vloži:

- pisno – po možnosti na natisnjem [obrazcu za pritožbo](#), ki se pošlje na naslov: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno. Pošlje se lahko tudi dopis, in sicer:
- po elektronski pošti (tudi brez elektronskega podpisa) na naslov podatelna@ochrance.cz, v dopisu pa se opiše bistvo težave, še bolje pa je, da se izpolni [obrazec za pritožbo](#) in pošlje po elektronski pošti;
- v digitalni poštni predal – ID urada varuha človekovih pravic je jz5adky. Podatkovno sporočilo lahko vsebuje izpolnjen obrazec za pritožbo ali dopis, ki vsebuje pomembne informacije o težavi;
- prek interaktivnega [spletnega obrazca](#) za elektronsko vložitev, s čimer se zagotovi, da bo vložena pritožba vsebovala vse potrebne podatke;
- osebno v sprejemni pisarni urada varuha človekovih pravic (Údolní 39, Brno) vsak delovni dan od 8.00 do 16.00. Pritožba s prilogami se lahko vloži pisno (na papirju) in tudi na nosilcu podatkov;
- ustno na zapisnik – vsak delovni dan od 8.00 do 16.00 se je mogoče osebno zglasiti v pisarni za sprejem pritožb v stavbi urada varuha človekovih pravic, kjer bo pritožbo obravnaval in zapisal odvetnik urada.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic in pritožbe, ki jih vložijo otroci

V Češki republiki ni varuha otrokovih pravic. Pritožbe, ki jih vložijo otroci ter se nanašajo na varstvo njihovih pravic in interesov, trenutno obravnava varuh človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic

Údolní 39
Brno, 602 00

Telefon: +420 542542888
Telefaks: +420 542542112

E-naslov: deti@ochrance.cz

Otroci se lahko na varuha človekovih pravic obrnejo na različne načine, in sicer z navadnim dopisom, poslanim po pošti ali osebno vročenim varuhu človekovih pravic (*Veřejná ochránkyně práv*), Údolní 39, 602 00 Brno, ali z uporabo [interaktivnega obrazca](#), izpolnjenega v skladu z navodili, ali prek elektronske pošte, poslana na naslov deti@ochrance.cz, ali osebno na naslovu varuha človekovih pravic, kjer se bo odvetnik urada varuha človekovih pravic z otrokom pogovoril o težavi in jo zapisal.

V pritožbi je treba jasno navesti zlasti:

- zoper koga ali česa otrok vlaga pritožbo (vključno z imenom vsaj organa ali druge institucije ali osebe, s katero je imel otrok opravka);
- ime in priimek, datum rojstva in naslov otroka;
- opis težave;
- kontaktne podatke, tj. telefonsko številko, e-naslov in poštni naslov.

Varuh človekovih pravic lahko otroku pomaga na primer:

- v primeru malomarnosti socialnega delavca;
- v primeru dolgotrajnega sodnega postopka;
- če se sodnik ne vede primerno;
- če otroka v šoli ustrahujejo;
- če otrok ni bil sprejet v šolo;
- v primeru neobičajno strogega reda, ustrahovanja itd. v otroškem domu;
- če otrokovi starši niso prejeli socialnih prejemkov;
- če so organi nepravilno izračunali pokojnino otrokovih starih staršev;
- če organ, pristojen za gradbene zadeve, ne obravnava slabega (strukturnega ali tehničnega) stanja stavbe ali če sosed gradi brez dovoljenja;
- če organi ne obravnava odlagališča odpadkov na kraju, kjer je odlaganje odpadkov prepovedano;
- če pritožba zaradi nedelujočega izdelka ni bila obravnavana.

Vendar pa varuh človekovih pravic ne more na primer:

- spremeniti sodne odločbe;
- poseči v preiskavo policije Češke republike (nekatera pooblastila v zvezi s tem ima državni tožilec, ki nadzoruje delo policije);
- posredovati v medosebnih sporih (npr. sosedskih sporih glede zemljišča, sporih med starši ali drugimi družinskimi člani) – take zadeve je treba predložiti sodišču.

Institucije, ki nudijo pomoč žrtvam diskriminacije

Varuh človekovih pravic

Údolní 39
Brno, 602 00

Telefon: +420 542542111
Telefaks: +420 542542112

E-naslov: podatelna@ochrance.cz

Varuh v skladu z zakonom o varuhu človekovih pravic (*zákon o veřejném ochránci práv*) žrtvam diskriminacije zagotavlja metodološko pomoč, in sicer:

- oceni, ali lahko zadevno ravnanje dejansko pomeni diskriminacijo v skladu z zakonom o preprečevanju diskriminacije (*antidiskriminační zákon*);
- žrtvam diskriminacije svetuje, kako ukrepati naprej, na koga se obrniti in kako vložiti predlog za začetek postopka zaradi diskriminacije.

Vložnik mora ob vložitvi predloga za preiskavo diskriminacije pri varuhu človekovih pravic čim natančneje opredeliti domnevno diskriminatorno ravnanje, predlogu pa priložiti vse dokaze, s katerimi bi lahko dokazal diskriminacijo.

Urad za varstvo osebnih podatkov (*Úřad pro ochranu osobních údajů*)

[Urad za varstvo osebnih podatkov](#)

Pplk. Sochora 27
170 00 Praga 7

Telefon: +420 234665111
Telefaks: +420 234665444

E-naslov: posta@uouu.cz

Urad za varstvo osebnih podatkov je neodvisen organ, ki:

- nadzoruje izpolnjevanje zakonskih obveznosti pri obdelavi osebnih podatkov;
- vodi register odobrenih obdelav osebnih podatkov;
- sprejema pritožbe državljanov zaradi kršitev zakona;
- svetuje o varstvu osebnih podatkov.

Dejavnosti urada so opredeljene z zakonom št. 101/2000 o varstvu osebnih podatkov in spremembah nekaterih zakonov ter z nekaterimi drugimi zakoni.

Namen zakona o varstvu osebnih podatkov je pravica posameznikov, kot je zagotovljena z listino o temeljnih pravicah in svoboščinah, do varstva pred nepooblaščenim posegom v njihovo zasebno in osebno življenje ter nepooblaščenim zbiranjem, objavo ali drugo zlorabo osebnih podatkov.

Vsakdo, ki odkrije ali ima razlog za sum, da se njegovi osebni podatki obdelujejo v nasprotju s pravico do varstva zasebnega in osebnega življenja ter v nasprotju z zakonom o varstvu osebnih podatkov – npr. če so podatki, ki se obdelujejo, netočni ali če obdelava presega namen, za katerega so bili zbrani –, se ima pravico pritožiti pri uradu.

Pritožba, s katero se opozori na sum kršitve zakona o varstvu osebnih podatkov, mora vključevati:

- opredelitev subjekta, za katerega se sumi, da je kršil zakon o varstvu osebnih podatkov;
- opis dejavnosti, ki vključuje obdelavo osebnih podatkov, s katero je bil kršen zakon o varstvu osebnih podatkov;
- navedbo osebnih podatkov (ali vsaj njihovih kategorij), ki so bili obdelani v nasprotju z zakonom o varstvu osebnih podatkov;
- dokumente ali drugo gradivo (ali njihove kopije), iz katerih je razvidno razmerje med prijaviteljem (pritožnikom) in subjektom, ki je nepravilno obdelal njegove osebne podatke;
- dokumente ali drugo gradivo (ali njihove kopije), na podlagi katerih je mogoče ugotoviti kršitev zakona o varstvu osebnih podatkov;
- sklice na razpoložljive vire, s katerimi se lahko potrdijo opisana dejstva;
- kontaktne podatke prijavitelja (pritožnika).

Pritožba se lahko pri uradu vloži tudi anonimno ali pošlje po elektronski poti.

Oseba, ki vloži pritožbo, ni stranka v morebitnem posledičnem upravnem postopku, lahko pa se zasliši kot prič.

Drugi specializirani organi

Glavni organ, na katerega se lahko fizične osebe obrnejo v primeru kršitve temeljnih človekovih pravic, je varuh človekovih pravic. Drugi subjekti, dejavni na tem področju, so na primer:

Uprava centrov za begunce v okviru ministrstva za notranje zadeve (*Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra*)

<http://www.suz.cz/>

Lhotecká 7
143 01 Praga 12

Telefon: +420 974827118

Telefaks: +420 974827280

E-naslov: podatelna@suz.cz

Uprava centrov za begunce je državni organ, ki poroča namestniku ministra za notranje zadeve, pristojnemu za javni red in varnost (*náměstek ministra vnitra pro veřejný pořádek a bezpečnost*). Uprava sodeluje z vladnimi in mednarodnimi institucijami, organi lokalne uprave in nevladnimi organizacijami. Odgovorna je tudi za upravljanje centrov za pridržanje tujih državljanov in od leta 2009 upravlja mrežo centrov za podporo vključevanju tujih državljanov v glavnih mestih okrajev.

Češka republika prek uprave centrov za begunce zagotavlja namestitev in druge storitve proslcem za azil, beguncem in pridržanim tujcem v skladu z zakonom št. 326/1999 o bivanju tujih državljanov v Češki republiki in zakonom št. 325/1999 o azilu. Cilj uprave centrov za begunce je, da se tem ljudem zagotovijo ustrezne in dostojne razmere.

Partyzánská 7
170 00 Praga 7 – Holešovice
Telefon: 266753421
E-naslov: nrzpccr@nrzp.cz

Češki nacionalni svet za invalide je od 11. decembra 2014 registrirano nacionalno združenje, ki zastopa interese invalidov v odnosih z državnimi in javnimi institucijami. Njegova vloga je prispevati k vključevanju invalidov v družbo in dosledno varovati njihove človekove pravice. Svet je glavni svetovalni organ vladnega odbora za invalide.

Med njegovimi prednostnimi nalogami so tudi:

- usklajevanje organizacij za invalide v zadevah skupnega interesa;
- obveščanje javnosti o temah, povezanih z invalidnostjo;
- spremljanje primerov diskriminacije invalidov;
- izvajanje projektov za izboljšanje življenja invalidov;
- načrtovanje izenačevanja priložnosti za invalide na regionalni ravni;
- upravljanje nacionalne mreže strokovnih socialnih svetovalnih služb;
- izdajanje publikacij, revij in informativnega gradiva.

Drugo

Z vprašanji človekovih pravic se v Češki republiki ukvarjajo številne neprofitne organizacije, ki pomagajo ljudem, kadar so te pravice kršene.

Center za vključevanje tujcev (*Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.*)

<https://www.cicops.cz/en/>

Pernerova 32/10, 186 00, Praga 8
E-naslov: info@cicpraha.org

Center za vključevanje tujcev je civilno združenje, ki je bilo leta 2003 ustanovljeno za pomoč tujim državljanom pri vključevanju v češko družbo.

Osredotoča se na zagotavljanje ambulantnih in terenskih socialnih storitev in izobraževalnih programov za tujce, ki dolgoročno ali stalno prebivajo v Češki republiki. Center ima podružnice v vseh čeških okrajih, vendar je središče njegovih dejavnosti v Pragi in Osrednječeškem okraju. Organizacija je registrirana kot ponudnik socialnih storitev na podlagi zakona o socialnih storitvah (*zákon o sociálních službách*) in akreditirana na podlagi zakona o prostovoljstvu (*zákon o dobrovolnické službě*).

Med glavnimi dejavnostmi organizacije so:

- zagotavljanje socialnega svetovanja priseljencem: tujim državljanom, ki stalno ali dolgoročno prebivajo v Češki republiki, in upravičencem do mednarodne/subsidiarne zaščite;
- zagotavljanje kariernega svetovanja ter razvoj programov in dejavnosti, namenjenih pomoči priseljencem pri njihovem vstopu na trg dela;
- organiziranje nizkopražnih (odprtih) tečajev češčine in drugih specializiranih tečajev češčine za tujce, vključno z razvojem novih in naprednih metod poučevanja;
- organiziranje drugih izobraževalnih dejavnosti (izobraževanje učiteljev češkega in tujih jezikov, poučevanje tujih jezikov, nadaljnje usposabljanje učiteljev, tutorstvo, računalniški tečaji itd.);
- program prostovoljstva – mentorstvo v obliki individualnega sodelovanja med strankami in prostovoljci ter organiziranje prostočasnih in družabnih dejavnosti, srečanj, razprav, tematskih večerov itd.;
- informativne dejavnosti – seminarji, informativno gradivo.

Cilj vseh programov je, da se priseljencem v Češki republiki omogoči neodvisno in dostojno življenje v tej državi, obenem pa zagotovi, da poznajo in spoštujejo lokalne zakone ter povsem medosebna pravila ravnanja in vedenja. Spodbujajo razumevanje, pripravljenost pomagati in spoštovanje vsakega priseljenca kot posameznika

v družbi gostiteljici.

■ Zadnja posodobitev: 17/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.